

JIRÁSKŮV POZDRAV ČESKÝM VOJÍNŮM.

Rakouská vláda vydává pro vojáky v poli zvláštní noviny, které pod názvem "Polsní noviny" jsou tištěny také v jazyce českém. Čtenlem těchto novin je nepochybně probouzení nadšení k boji za "širší vlast" v řadách českých vojáků. Řada předních českých lidí byla vyzvána, aby do těchto novin něco napsala, co pro české vojny bylo by povzbuzením. Mezi jinými i miláček české obce etnograf, spisovatel Alois Jirásek, autor překrásných prací historických. Jirásek, který tak krásně psal o boji našich staletých Husitů, o jejich chabrosti, o prolévání české krve v cizích službách, o slavných operacích "bratříků" pod Jiskrou z Brandýsa, Aksamitem a Talafusem na Siovensku, o tom, jak tehdy se Čechů báli a jak i v té nezávislosti k nim měli v obdivu jejich statečnost a umění válečné, píše českým vojínům, kteří z donucení bojují proti vlastním zájmům. — Jistě každého čtenáře Jiráskova napadlo: Jak to napsal. Jak zhostil se této úlohy? A odpovědět lze: Krásně, mužně a dobře jako český člověk! Otiskujeme tento Jiráskův pozdrav českým vojínům v plném znění:

"Byl jsem vyzván, rozmlít krajané, abych Vým v tomto listu napsal něco do pole. Rád bych, tuze rád něco milého, co by Vás alespoň na chvíli potěšilo; cítím však, jak nesnadno promluvit k etnografům meškajícím ne v tiché jizbě v poklidné době, ale k vojínům potuhých zápasech v poli, v hlubokém zákopě, ve chvíli, kdy sova ustalo hřímání děl a rachot pušek, kdy jen potichla hrůza krvavé bitvy. Moji etnografové mezi Vámi snad sobě vzpomenu, že jsem líčil veliké boje našich předků doma v českých zemích i za jejich hranicemi a také v těch krajích, kdež přemožní z Vás ještě nedávno bojovali, v Karpatských končinách, tu, kde před věky "vznikly veliké války mezi králem Vladislavem Polským, kterýž byl vzat za krále do Uher, za mladé děťátko krále Ladislava" a mezi máteří krále Ladislava, v jehož jméno rozhodoval jeho "nejvyšší kapitán" pan Jiskra od Váhu až

na východ za Humenné, on a rotý českého, válečného bratrstva. A snad si někdo ze starobylého Prácheňska, jež dalo nám malíře našich vojáků, Mikoláše Alka, tak připamatuje, že jsem vyličil události plzeňského pluku nad Dunajem v jeskyni Veteránské, tenkrát, kdy ten jedenáctý pluk měl ještě svého plukovního dudáka. A snad případně někomu na mysl také setník granátnického praporu plzeňského pluku, pan Jeník z Bratřie, uvědomělý vlastenec český, jak on, otužilý válečník, byl dojat, když za polní výpravy roku 1793 v Belgii zaslechl z nenačání v Soignies městě z věže zvonkovou hru. Byl dojat, neboť mu připomenula Loretské zvonky, Hradčany, královskou Prahu, domov. I tentokrát bylo válečné těžké, plno útrap, přece však nezáleželo takového napětí sil v každé době. Zimní válka bývala vznešenost a vojáci trávili mrazivý čas v zimních bytech. Tu byl klid, ticho a — dlouhá chvíle. A z té také pan kapitán Jeník z Bratřie na zimním bytě u polesného v Němčicích (r. 1795) dal se i do kuchaření a šílil slávu české kuchyně jmenovitě "taženým štrudlem", kterýž jeho kvartýrským nad jímě chutnal. A z osmnáctého, našeho královéhradeckého pluku, uvedl jsem nejednoho vojáků na dějiště svých skladeb. Ale co teď, co dnes. Snad že pamatují bojovníky celého století, že jsem jako kloudek vídal starého Kudrnu, Pavečku, Staecha, hlomozného Kadiláka, starce vysloužilce s dělovým křížkem, kteří bojovali v Lipsku, že jsem naslouchal vypravování těch, kteří sloužili a bojovali v Itálii "pod Hradeckým", že jsem také viděl krvavé bojiště, roku 1866, a že jsem, tenkrát studentík, psal psaní, kteráž mně diktovali ranění vojáci od časlavského regimentu? Ale co vybledlé vzpomínky dnes. Mnohých z Vás jsem viděl táhnouti z Prahy do boje, s pohnutým srdcem hleděl jsem na zacházející řady, jež provázeli Vaši milí na poslední rozloučení. Dnes bych naslouchal já Vašemu vypravování, dnes byste Vy, stateční vojínové a účastníci obrovských zápasů, jakých nebylo co svět světem, mohli sami vypravovati o nich, o svízelích polního života, o těžké povinnosti. Ale Vy mužně mlčíte. Jen na domov byste se optali, na který vespolek v družných hovorách u ohně, v zákopech i ve chvílích samoty, na noční stráží vrouně vzpomínáte, kdy ty vzpomínky "duši vanou jako znění zvonků, jako drahá, milená píseň." A proto snad dobře přijmete tento list, třeba že Vám nepřináší ani kratochvíle ani zprávy po které toužíte. Ale přichází z domova, z milé vlasti a může Vám říci a říkat, Vám všem krajanům od Sumavy až do Karpat, jak na Vás vzpomínáme, s jakým vřelým úctastvím a že z té duše Vám přejeme, aby štěstí bylo s Vámi, abyste bez pohromy a spokojení vrátili se domů, do náručí svých milých. Buďte zdraví, rozmlít krajané! Alois Jirásek."

ného, odpudlivého výrazu. Vlas nosí jak muž tak ženy dlouhý, buď přes ramena volně spadající, buď v copy spletený. Za zimy nosí kožichy srstí do vnějšku obrácené; za leta pak šatí se do látek z vláken kopřiv zhotovených. Ženy zdobí se bohatými náušnicemi a náramky; na čistotu si přý ale nepotrpí. Jen z menšiny znají se k pravoslavi, z valné většiny přidržují se do dnes svého starého pohanství. Bůžky své rozmanitých podob ze dřeva i z kamene s oblibou umístí do jeskyní, šterbin skalních neb na příkré vysoké stěny hor, proto v krajích jimi obývaných mnoho rek, potoků, údolí, hor i míst zovou Rusové "šajtanka" (Šatanka) či "šajtanskaja". Průběhem dob jedna část tohoto národa vystavěla si pevné přibytky a věnovala se orbě a také se tato část vlivem ušedlého okolního národa ruského (hlavně vlivem hrajících si děti v mládí) porušila. Ostatní žijí dál svým původním kočovným životem.

Většinou protřívá život svůj na lovech zvířecí kožešině, ač také i rybaří. Poněvadž kožešiny v zimě jsou mnohem cennější (hustší a stálejší srst), hlavní "práce" (lov zvířecí kožešině) Ugrů připadá tudíž zimu; v létě žije se pohodlně, nečinně, bez práce kol potoků a řek a tráví se ze zásob, které za hodnotu zimních loví se byly nakoupily. Nejvyšší se jen rybaří a to sítěma. Mladci pak velice rádi provozují sport: strílají ryby z břehů do vody. V zimě ve společnostech o 10—20 mužích se saněmi vypravují se na lov zvířecí kožešiných (i medvědů), zvěř zmrlou posílají až do Moskvy, Petrohradu a j. měst ruských.

Pro zimu staví si jednoduché, dřevěné jurty anebo zemlanky, chaty to z drnů a ze země zrobené, které částečně do země jsou zakopány; v létě bytují ponejvíce ve stanech aneb jednoduchých chýších kůrou, křovin neb kožemi krytých. Krom zvířecí masy rybího dopřávají si i pokrmy moučné, jmenovitě moučné kaše ale bez soli a bez všeho koření. Nekouří, za to ale se zálibou šňupou, o čemž jejich napuštělé a ušňapané nosy neklamně vydávají svědectví. Všeckoro jejich domácí nářadí pozostává z kulatých van a sudů vydlabaných ze silných kmenů křezových aneb košů kladených zhotovených z kůry březové (břiza je v končinách jejich dominantní dřevinou lesní). I kolébky pro děti zhotovují z kůry březové arei bez kolébedel; kolíbky zavěsí prostě na lýkové provazy ve svých jurtách, ba jdou-li právě Ugerky na delší cestu, uvážou si jednoduše celou tuto kolébku z kůry i s malíčkým na záda a nosí ji po celou dobu své cesty i s dítětem na zádech. Ženu svou musí si Uger od rodičů ukoupit, při čemž tloušťka určuje cenu nevěsty; hubenou nevěstu lze tam koupiti za 5 rublů, za to ale dobře zkrmenou, tlustou musí zaplatiti 25 rublů. Vyplatili-li Uger nevěstu svým rodičům, přivedli ji do svého stanu a od toho okamžiku stal se jejím právoplatným manželem a se vzácnou věrností lpí pak oba navzájem na sobě. Ceremonií a slavností při tom není; ba tyto vypadly by náramně chudě, poněvadž ruský Uger alkoholových nápojů vůbec nepije. Za to ale zdraví jeho bývá znamenitě a počasných obtížů vůbec nezná.

Vzdor své jednoduchosti je ruský Uger velice hubdy milový. Národním jejich nástrojem hudebním je "šongurta", zvláštní to druh harfy na způsob malé kryté lodičky, na jejíž přídi jest kohoutek přepnutý 6 střevními strunami. Hudec běže nástroj mezi kolena, pravou rukou brnká melodie a levou přizvukuje basy. Ugrové tito jsou mongolové a síce patří k čeledi ugro-finské či uraloaltajské (druhá odlišená čeleď mongolská je turecko-tatarská či turecko-altajská). Ugro-finové se dělí zase na větev východní a západní. Větve východní záleží pak z pravé popsaných Ugrů, dále z Permjáků a Finů volžských (Cerezijsi, starých to Bulharů volžských), Samojedů, Lopajů, Zyrjanů, Votajů, Mordvinů jsou jim příbuzní národové, patří s Ugry k téže národnostní větvi východní ugro-finů. K západní větvi ugro-finské patří vlastní Finové, Karlové, Čudové, Estové, (Lávoní a Kuroví).

RUSŠTÍ UGRŮ. Rusští Ugrů jsou bratry Maďarů, s nimiž tvořili před stěhováním se Maďarů do Uher jeden a týž národ. Původní tento kmen sídlil v Sibiři mezi Obem a Jenisejem. Ošáci jsou přímým pozbytkem onoho původního národa uherského v Sibiři. Ugrové ruští nastěhovali se ze Sibiře do severního Uralu a bytují dnes jak po západní (evropské) tak i po východní (asijské) straně uralské. Do Sibiře rozprostírají se na větší rozloze než do Evropy, kde obývají nejvíce v gubernii Permské. Mluva jejich podobá se maďarštině, takže jim Maďar vzdor směsi slov slovanských, rumunských i německých dobů do jejich řeči v Rakousku vnuklých porozuměl. V Rusku nazývají je jinak Voguly, oni pak sami sebe v řeči své zovou Manzy či Manskumy. Zevnějškem však od rakouských, mnohonásob cizí krví zušlechťených Maďarů velice se liší. — Rusští Ugrů zachovali neporušený původní typ mongolský, své staré zvyky kočovného života, ba částečně i původní svou víru, jsouť ve většině do dnes pobany. Ugrové rusští bývají prostředních postav, rychle však z mládí rostou; mají hnědé neb i černé vlasy, řídké vousy, které si i schválně vytrhávají, jakmile jna vousy rostí počínají aby je neobtěžovaly za zimy na křevch, jelikož se jim na vousích usazuje jinovatka, kteráž později ledovatí. Osi Ugrů jsou vpadlé, evišťatého jakoby zlobného, vzdor

TENTOČKY.

Kdo žertu, vtípu rozumí, tentone — jich jádro vyloví. Rusové! Moji drazí Rusové! — Jaký zas to pogrom u vás? Braši, draho platíte za to, že Petr Veliký na ruský Balt Němce zval. — Zval, zval, zrádce jsi zval, ty velký gosudare!

Říká se: Nevěř koňskému zadku, ale tentone — neradím nikomu, aby věřil japonskému sprátku.

Texasští cowboyové jsou přece jen tentone — americká armáda na mexické hranicích kybicuje, ale oni bif-baf! a je po jenerálovi Orezeovi, jako když Podolák zabije škyzmem pagátla.

Járku: nebyl tentone jenerál Orezeo nákej zakuklenej Čech, třeba Vofíšek, když byl tentone s tím prezidentem Maděrou tak per tú?

Kdo by si to pomyslel, že prezident Wilson umí také po německu komandýrovat? Jen vzkázal do Berlína: Halts Maul, ne strílet! a Vilínek Trojka povídá tentone: Ja melde gehorsam, na Amerikáni už žádný submarínky.

Navrhují: Když tentone mají být v českých salonech skleničky na pěťáky za čas ve prospěch Českého Národního Sdružení, ať jsou dole ve městě v německých salonech na častovací české čtvrtky štajny. Jen rovnoprávně a svůj k svěmu!

Já nevidím žádnou příčinu k moe velikému hurej nad tím, že na Wallstrýtu v New Yorku ztrácejí anglické a německé monety glance. Počkejte jen až po válce Džán Bulíček a Mesjé Parléfrancé budou tentone glajehovat zlatý akcie americké železnice, oceláren a jiných industrií. Jen pak aby z toho hurej nebylo oveje!

Pak že se nám ani tady v Americe nedostává od Němců uznání! Minulý týden po velké debatě na sjezdu kerndeutsch Kruegerbundu uznání byli bejvali rakousko-uherský maniči a ucha za tanglich stát se členy tentone německého Kruegerbundu.

Už spokojeně umřu. Pořád jsme měli ve zdejším národním životě šifru — tolik spolků a žádných veteránskej. Teď ale jich bude, když Němci tentone otevřeli i českýmu maneoftu dvře do svého Kruegerbundu.

To je štrafů v novinách, že Angličané mají už 54 německejch submarinek. Proč je ale tentone nečapli dřive, než ten gsindl tolik nevinnejch lidí utopil?

Dardanelly, Jo, panečku, to není ani darda, ani Nelly. To jsou tentone festurky a žraloči tlama, která nerespektuje ani Atkinse Toma.

A co pak ten náš pan Vopička? Nemůže to tam v tom Rumunsku, Bulharsku a Srbsku ňák tentone — jako aby přišla ruka do rukávu!

Není nad to, jako když člověk umí všelijaký řemeslo. Jak by se to teďka hodilo našemu tajemníkoví války Garrisonovi, kdyby byl tentone řemenárem a připsal pořádnou ohlávku a náhubek Teddy Rooseveltovi, dřív než se Teddy s rozumem pomine!

Tak náš pan doktor-major Rudí-Jiémský už se ze Srbska vrátí. Pašol molodec! Ale tentone, to je mně divný: Jiné ty výpravy papaly, humbaly, v anglickejch listech slávy je naepaly, a on jen operoval, roentgenoval, hmyzu pobíl mnohý pluk a nikde o něm ani muk.

(Žpívá se jak kdo chce.) Zachovej nám, Hospodine! těsto v díži už už kyne, z toho bude vánočka do vánoce-li jen dočka Franc Josef, náš panovník. Ve Wienerštedt nur přechl, in Práter schoen maedln, na wicklich, ja bin o' bursch. Fuer mich war kein mundur so Amerika mein naechste tour: Ja, ja herr officier, ha, ha, ich gehts nách Omaha. Hier peču eviboch, munzemle (ve Vídni byly v nich erptle) zde mám už velký proprty — so Pémá Wenzel, was haast dý?

Potřebujete
v městě i na venkově čísti
Česko-Americký Venkov
dnes uznane nejlepš hospodářský časopis.
Přesvědčte se o tom. Dopíšte si o číslo na u. kázku. Předplatné \$1.00 na rok. Píšte na:
ČESKO-AMERICKÝ VENKOV
1417-1419 So. 13th St., OMAHA, NEB.

Commonwealth Life Ins. Co.
FRANS NELSON, President
Západní společnost pro západní lid.
Pojištění v platnosti za \$10,000,000.
Nového pojištění získáno v r. 1914 — přes \$4,000,000.
Nejspolehlivější společnost v Nebrasce.
ÚRADOVNY:
724 Omaha National Bank Building
W. J. MANSFIELD, český zástupce. 37-6m

Dr. V. Anýž, lékař a ranhojič
bývalý volontér kliniky dvorního rady, prof. dra. Pawlika pro nemoc české a chirurgické kliniky prof. dra. Kukuly v Praze.
Léčí všechny ženské a zastaralé nemoci.
Léky z vlastní laboratoře zašlou se na požádání.
1696 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
DR. J. C. SOUKUP, ZUBNÍ LÉKAŘ
Telefon: Douglas 130
201 Paxton Block (roh 16. a Farmam) OMAHA NEBE.
Kdykoliv jste ve městě, zajděte navštívit
ADAMA SLOUPA elegantní hostinec
324 - 13. a Harney ul., Omaha
Znamenité pivo, výběrné likéry, chutný luné a veselá společnost.

Chcete se naučiti
anglicky za tři měsíce? — Objednejte si u nás učebníci profesora Zmrhala:
'Anglicky snadno'
Pouze 50c. poštou 55c
POKROK PUBLISHING CO.,
1417-19 So. 13. Str., Omaha, Nebr.

JOS. T. VOTAVA PRÁVNÍK
Úřadovna: čis. pokoje 500
Bee Building.
Telefon: Douglas 651.
OMAHA NEBRASKA

James Corr Electric Co.
Nejlepší místo ve městě k opatření si elektrického zařízení.
Navštivte nás v případě jakékoli potřeby v oboru elektriky. Spolehlivě zavádění drátů. Umělecké příslušné části a zařízení.
207 a 209 jih. 19. ul. . .
Omaha, Neb. Tel. Doug. 4466

HULSE & RIEPEN
14. a Jones ul.
Prohrobníci a Balsamovači
Veškerá naše obaha jest prvě třídy a spolehlivá. Rakve prodáváme za poměrně levné ceny. Za uspokojení ručíme. Neopomějte nás. — 13F

MAON & MAON
ZUBNÍ LÉKAŘI —
3. pos. Paxton Bl., 16. a Farmam ul. Tel. Doug. 1085. OMAHA, NEB.
Nejlépe zařízená zubní lékařská úřadovna ve středozápadě. Nejmodernější pomůcky. Práce prvě třídy. Ceny mírné.

Modní svět.

1195 — Chlapecký oblek — blůza a rovné kalhoty. — Strih ve 4 velkostech; 3, 4, 5 a 6 ruků. Jest zapotřebí 3½ yardu 44-palcové látky na velikost čtyř let.

1411 — Dámský "dressing sack". — Strih v 6 velkostech; 32, 34, 36, 38, 40 a 42 palce míry přes prsa. Vyžaduje 3½ yardu 36-palcové látky na velikost 36 palců.

1403 — Dámské šaty k nošení po domácku. — Strih v 6 velkostech; 34, 36, 38, 40, 42 a 44 palce míry přes prsa. Jest zapotřebí 6½ yardu 44-palcové látky na velikost 36 palců. Sukně při dolehu okraji měří asi 3 yardy.

1395 — Zástěra pro dámy. — Strih ve 3 velkostech; Malá, prostřední a velká. Vyžaduje 3½ yardu 36-palcové látky na prostřední velikost.

Každý, kdo sobě předpísal na svátku z našich listů, obdržel jeden modní vesník s třídí odpovídající. Další vesník za 10c jeden.

RUSŠTÍ UGRŮ. Rusští Ugrů jsou bratry Maďarů, s nimiž tvořili před stěhováním se Maďarů do Uher jeden a týž národ. Původní tento kmen sídlil v Sibiři mezi Obem a Jenisejem. Ošáci jsou přímým pozbytkem onoho původního národa uherského v Sibiři. Ugrové ruští nastěhovali se ze Sibiře do severního Uralu a bytují dnes jak po západní (evropské) tak i po východní (asijské) straně uralské. Do Sibiře rozprostírají se na větší rozloze než do Evropy, kde obývají nejvíce v gubernii Permské. Mluva jejich podobá se maďarštině, takže jim Maďar vzdor směsi slov slovanských, rumunských i německých dobů do jejich řeči v Rakousku vnuklých porozuměl. V Rusku nazývají je jinak Voguly, oni pak sami sebe v řeči své zovou Manzy či Manskumy. Zevnějškem však od rakouských, mnohonásob cizí krví zušlechťených Maďarů velice se liší. — Rusští Ugrů zachovali neporušený původní typ mongolský, své staré zvyky kočovného života, ba částečně i původní svou víru, jsouť ve většině do dnes pobany. Ugrové rusští bývají prostředních postav, rychle však z mládí rostou; mají hnědé neb i černé vlasy, řídké vousy, které si i schválně vytrhávají, jakmile jna vousy rostí počínají aby je neobtěžovaly za zimy na křevch, jelikož se jim na vousích usazuje jinovatka, kteráž později ledovatí. Osi Ugrů jsou vpadlé, evišťatého jakoby zlobného, vzdor

TAROKY — TAROKY — svláště dobré za \$1.00, poštou \$1.10. — Pokrok Publishing Co. 1417-19 So. 13. Str., Omaha, Neb.